

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

DEN NYA BANLINIEN TILL LYSEKIL. — FOTO. EKSTRAND, LYSEKIL.

14:DE ÅRG.

DEN 29 JUNI 1913.

N° 39.

Foto. Bruno, Helsingborg.

Kliché: Bengt Sjöström

Arvid von Materu

AXEL VON MATERN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Det torde icke vara för mycket sagdt, om man påstår, att generallöjtnant Axel von Matern hör till vår armés mest populära generaler. Med beklagande mottogs därför i vida kretsar den underrättelse, hvaråt dagspressen gaf spridning, att generallöjtnanten skulle komma att afgå ur aktiv tjänst redan nu, i sammanhang med inträdet af pensionsrätt för honom på grund af uppnådda 65 lefnadsår. Lyckligtvis besannade sig denna underrättelse dock icke. Med obruten hälsa och full andlig vigör har generallöjtnant von Matern för visso ingen anledning att redan nu draga sig tillbaka från ett befäl, vid hvars utfövande han är i stånd att ännu åtskilliga år framåt göra fäderneslandet de största tjänster.

Axel von Matern är född i Hjärtums församling af Göteborgs och Bohus län den 4 juni 1848 och äldste son till framlidne kaptenen Johan Fredrik von Matern och hans likaledes framlidna maka Charlotta Lovisa Katarina Nycander. Efter att ha genomgått krigsskolan på Karlberg blef han vid tjugo års ålder underlöjtnant vid Göta artilleriregemente 1869 och löjtnant vid samma regemente 1875. Det dröjde ej länge, förr än han här riktade uppmärksamheten på sig genom sin mindre vanliga begåfning och följden vardt också hans inkallande i generalstabem, vid hvilken han 1879 blef löjtnant och där han tillika fungerade som stabsadjutant.

Nu följde en tid af ansträngande och gagnande militärt arbete, hvilket emellertid i sin ordning satte frukt i vackra befodringsframgångar. Sålunda blef han år 1881 kapten i sitt regemente och fungerade 1888—94 såsom stabschef vid tredje arméfördelningen. År 1890 hade han blifvit utnämnd till major vid generalstabem och tre år senare vardt han öfverstelöjtnant i armén samt 1894 vid Skaraborgs regemente. Efter ytterligare tvenne år utnämndes han till öfverste och chef för Västgöta regemente, ett chefskap, hvilket han nu i åtta års tid utfövat, för att slutligen 1904 mottaga utnämning att vara generalmajor och chef för andra arméfördelningen. År 1911 vardt han generallöjtnant.

Under snart ett årtionde har generallöjtnant von Matern nu beklädt det höga förtroendeämbete, som ett arméfördelningschefskap innebär. Hvad han därunder utträttat, undandrager sig af naturliga skäl till allra största delen den utanför ståendes bedömande,

ja, t. o. m. iakttagande. Men man misstager sig säkerligen icke, om man tillskrifver honom den huvudsakliga äran af, att andra arméfördelningen den dag i dag är kan göra anspråk på att intaga en rangplats bland den svenska arméns hufvudeaheter. En utomordentlig organisatorisk förmåga kommer härvid naturligtvis i främsta rummet i betraktande. Men underskattas skola ej heller de förtroendeingivande personliga egenskaper, hvilka generallöjtnant von Matern städe vetat att lägga i dagen gentemot befäl såväl som trupp: ett levande intresse för lifskallet, en aldrig sviktande humanitet, en välvilja, hvarom ingen ens i den lägsta ställning kunnat misstaga sig. Han är en uppleddare af det slag, som ovillkorligen hos sina underlydande föstrar en god militär anda, emedan en sådan så helt uppfyller honom själf.

Det är bekant, i hvilken hög grad anspråken på vår armés och enkannerligen på våra officerares fältmässighet under de senaste årtiondena skärpts. I all synnerhet ha de kraf ökats som ställas på de kommanderande generalerna. I vår tid hafva de förr ej så tunnsådda hoimannageneralerna öfvergått att tillhöra det otänkbaras värld. För den nya officerstyp, som trädde i stället, torde generallöjtnant von Matern vara en af de mest framträdande representanterna. Af artilleristen von Matern har i hvarje fall blifvit en af vårt lands skickligaste arméledare i stort, med obestriddlig fältherreblick. Klarhet i uppfattning och raskhet i beslut samt snabbhet och fasthet i utförandet äro kännetecknande för generallöjtnant von Materns arméledning. Ännu är i friskt minne det utomordentliga sätt, hvarpå han bestod profvet vid fjolårets stora manöver, då arméer af i någon mån fältmässig storlek i vårt land för första gången ställdes emot hvarandra för fredsöfningar.

Generallöjtnant von Materns militära nit och intresse ha icke hindrat honom att tillika ägna uppmärksamhet och kraft åt allmänna angelägenheter. I politiskt hänseende närmast att betrakta som moderatliberal har han vid mer än ett tillfälle nämnts som kandidat till krigsministerposten. I Helsingborg, hvilket samhälle har förmånen att räkna honom som sin medlem, har han invalts i stadsfullmäktige, i hvilken korporation han sedan några år tillbaka intager vice-ordförandeplatsen.

OTTO HESSELBOM †.

Landskapsmålaren, *Otto Hesselbom* afled den 20 juni i sitt hem i Seffle i en ålder af 64 år.

Hesselbom var bördig från Änimskog på Dal, där fadern brukade en liten gård. Tidigt faderlös, kvarstannade han i hemmet som moderns hjälp i arbetet, kom tjuguårig till Stockholm och fick anställning hos en målaremästare. De närmaste åren voro fyllda af bekymmer och hårdt arbete för utkomsten. Utbytet af yrkesmålarens handtering mot resepredikantens verksamhet bringade icke Hesselbom den tillfredsställelse han väntat, och efter några år griper han åter till penseln nu för att söka förverkliga sin sedan ungdomen närda förhoppning att nå fram till konstnärsskap. Med en energi som aldrig slappnar, en uthållighet som aldrig tröttnar arbetar han sig steg för steg fram på den inslagna banan, kopierar taflo på Nationalmuseum och säljer sina

dukar för billigt pris i cigarrbutikerna därmed vinnande en knapp utkomst. Hans arbeten, redbart gjorda men oviga i penselförningen förråda dock begåfning och uppmärksammas af ett par af professorerna vid Konstakademien vinner han, 40-årig, inträde som extraelev vid akademien.

Ännu hade dock Hesselbom en mödosam väg att vandra, innan han nådde fram till målet för sin strävan. Först så sent som 1897 på den stora Stockholmsutställningen slog han igenom som konstnär. Framgången följde honom nu alltjämt, hans taflo uppmärksammades på utställningar i utlandet och förskaffade honom en framskjuten plats i vår konstnärliga värld. De mest kända alstren af hans pensel äro den i all sin naivitet gripande, af hustruens död inspirerade taflan "Julafton vid grafven" en gammal man som placerar en tänd julgran på en

Foto. Åberg, Seffe.

OTTO HESSELBOM, DEN I DAGARNE AFLIDNE LANDSKAPSMÅLAREN, I SIN ATELIER.

Porträtt återfinnes i "Veckans Porträttgalleri".

Klisché: Bengt Skjerveparre.

grafkulle samt hans stora duk "Vårt land" med motiv från Dalsland och nu i Nationalmusei ägo

Den sistnämnda målningen ä. typisk för Hesselboms konstnärskap, innerlig i stämningen, allvarsfull med starka lugna linier. Taflan har i reproduktion spridts till ett oändligt stort antal svenska hem och gjort konstnären namn kändt och populärt långt utanför de konstintresserades krets.

Omgift sedan ett antal år sörjes den bortgångne konstnären närmast af maka.

PELLE MOLIN SOM BEVÄRINGSMAN.

Efter fotografi.

Klisché: Bengt Skjerveparre.

Ofvanstående bild visar den uppburne unge författaren *Pelle Molin* sådan han tedde sig i beväringrocken. Den härstammar från Sänga mo sommaren 1885. Den fotograferade gruppen vari *Molin* utmärkt med X utgör 1:sta halftroppen i Lifkompaniet utgörande mest *Hernösands-* och *Nordingråpojkar* eller i hvarje fall *Ångermanlänningar* ("kråkor") i motsats till de å samma läger exercerande *Medelpadingsarne* ("grisarne") *Molin* reporter vid *Hernösandsposten*, frisk, bredbröstad och trygg, en obändig natur liksom skapt att härska och regera. Han gjorde sig därför snart uppmärksam på äfven af befälet. dock knappast såsom något mönster för disciplin eller linjerättsinstruktionsefterlefnad. Erhöll visserligen som jag kan erinra mig förtroendet att öfva en bondpojke af sekunda fattningssågor i vändningar hvilket han gjorde med synbart nöje och utan "onödig hjärtuppenhet," men var i öfrigt ingen särskild person grata hos kompanibefälet. Saken var den — antingen det nu ingick i "notisjägarens" yrke eller i hans privata planer vet man icke — alltnog, sin permissionsrätt gjorde han flitigt bruk af, utnyttjade den samvetsgrannt, och ibland blef det både si och så med den punktliga återinställelsen. Lifligt kvarstår i mitt minne följande morgonscen. Kompaniet var uppställt. *Pelle Molin*

hade kvällen förut haft permission till kl. 11 men fördröjt sig till frampå småtimmarna. Vederbörande hade haft ögat på honom och rapporterat honom för sen ankomst. *Molin* 12 framkallades framför fronten af kaptenen. Nu skulle han väl åka fast ändå, tänkte en hvar af oss.

Molin gjorde, trygg som vanligt, ställningssteg framför kompanichefen:

— Kapten, permissionssedeln medgifver vistelse utom lägret till kl. 11 och efter den tiden var n:o 12 inom lägret.

Kapten T., som ej kunde bestrida logiken i detta argument, rynkade ögonbrynen, såg på permissionssedeln, och *Molin* 12 fick ställa in sig i ledet igen. Vi skrattade i mjugg lite till mans åt den oväntade vändning "målet" fick och beundrade "delikventens" dialektiska förmåga.

Men ingen af oss kunde ana, den författargloria, som inom kort skulle komma att omstråla namnet *Pelle Molin*.

En beväringsskamrat.

ENGELSKA LAGET.

11. 8 Dn STOCKHOLMSPOTOGRAF.
MATCHEN I STADION D. 20
JUNI mellan det genom D. N:s
mellanträdande införskrifna
engelska professionella fotbollslaget
"Leicester Fosse" och det sven-
ska laget Vesterholm. — SVEN-
SKA LAGET.

Svenska Motor Klubbens internationella och kombinerade tillförlitlighetsställen och turistfärd tog sin början den 20 juni i Stockholm med start kl. 7 f. m. från Stadions huvudentré. I täflingen, som är förlagd till mellersta och södra Sverige med en sammanlagd vägsträcka af 200 mil, deltaga 17 vagnar.

SVENSKA MOTOR KLUBBENS SOMMARTÄFLAN: Starten från Stadion (B. de Maré förare af Cadillac-vagn).

Tack vare Dagens Nyheter's initiativ och ekonomiska garanti har den svenska fotbollsvärlden fått mottaga besök af ett af Englands bästa professionella fotbollslag, Leicester Fosse.

De engelska gästerna fingo den 18 juni först pröva sina krafter mot ett kombineradt göteborgslag å Walhalla. Den framstående danske fotbollskännaren Nils Middelboe skötte pipan och har lofvat anställa en kritisk granskning af de svenska spelarnas fel och förtjänster. Om göteborgsspelarna har han redan uttalat sig rätt erkänsamt, särskildt angående försvaret

MIDDLEBOE, den berömda danske fotbollsexperten, tjänstgjorde som domare.

FÖRENINGENS FÖR KANOTIDROTT, STOCKHOLM, NYINVIDGA BÅTHUS VID LILLA VÄRTAN.

synes vara en ytterligare bekräftelse på göteborgarnes större spelstyrka. Efter ytterligare en match i Stockholm och en i Gäfle möta engelsmännen Fredagen den 27 juni i Göteborg ett rent Örgrytelag.

G. Å.

*

Det kvinnliga "intranget" på mannens gebiet inskränker sig icke längre till de områden, där "the struggle for life" utkämpas, utan når i våra dagar fram äfven till de kombinerade nöjes- och idrottsfält, där det hittills varit männen förunnadt att ensamma skaffa sig förströelse, hälsa och, som ett icke oviktigt plus, sportslig ära. För att illustrera det nya "intranget" lämna vi här en bild från Amerika, hvilken återgifver ett lag hurtiga rodderskor från Wellesley college. Det säges, att om de kvinnliga roddlagen från nämnda college

och halfbackarne. De svenska målskyttarna äro emellertid alltför osäkra och nervösa framför mål.

Den unge Appलगren från Ö. I. S. bildar dock härifrån ett lysande undantag, då däremot den gamle veteranen Börjesson från Kamraterna synes ohjälpligt hemfallen åt samma skötesynd, hvilken är stor skada, då han är en god dribbler. Yttermännen gjorde goda ruscher och centrade väl. Spellet utföll till engelsmännens favör med 3-2, men mycket otur var med i leken och att döma af det svenska lagets påtagliga spelstyrka kunde utgången mycket lätt hafva blifvit den motsatta.

Den 20 juni spelade engelsmännen i Stadion mot Vesterimalms I. F. och segrade med 4-0, hvilket

rodderskor från Wellesley college. Det säges, att om de kvinnliga roddlagen från nämnda college

rieter fotograf.

Klické: Bengt Sjöfversparre.

ETT KVINNLIKT RODDLAG VID WELLESEY-UNIVERSITETET I AMERIKA.

fortsätta att, som hittills, för hvarje år förbättra sina egna rekord, deras manliga medtäflare vid de stora högskolorna, där roddsporten omhuldas, en vacker dag kanske skola hafva svårt att försvara sina vunna roddlagar mot de kvinnliga inkräktarne.

*

Föreningen för kanotidrott i Stockholm har i dagarna invigt sitt nya båthus vid Lilla Värtan. Byggnaden, som har ett synnerligen vackert läge, är uppförd i tvenne våningar, den undre med plats för ett 80-tal kanoter och den öfre innehållande omklädningsrum samt en rymlig, trefligt inredda samlingshall.

*

Stockholm har sedan den 15 juni sitt första moderna strandband, Hesselby i Mälaren, hvilket da öppnades. Platsen har ett idylliskt läge vid den vackra Lambarfjärden, bjuder på ett kristallklart vatten och äger utmärkta kommunikationer. Framgången är sålunda gifven under förutsättning att Stockholmarne hafva smak för den nya badformen, gemensamhetsbadet. Första dagen visade sig publiken ej särdeles intresserad — de badande utgjordes nästan uteslutande af damer och herrar ur Stockholms simidrottsvärld.

H. 3 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klické: Bengt Sjöfversparre.

IDYLL FRÅN DE NYA HESSELBY-STRANDBADEN.

KARL XII:s NATTVARDSKALK.

ETT APROPOS TILL UTSTÄLLNINGEN I SKARA, DÄR KALKEN UTGÖR EN AF DE FRÄMSTA SEVÄRDHETERNA.

Efter fotografi. Kliche: Bengt Silfverparn.

Lyckligt vore, om den finge ett säkrare förvaringsrum, än det den hade åtminstone i somras, i klockarens skänk, bland kaffekoppar och téfat. En nattvardskalk har i Od förut blifvit lågornas rof. Må planen snart kunna fullföljas att i kyrkan inreda ett brand- och dyrkfrött kassaskåp till säkert förvar för hjältekonungens kalk, den minnesrikaste i Sverige. Den får ej förkomma. M. S. v. W.

På konsul Petter Olssons graf å Helsingborgs gamla kyrkogård har rests en minnesvård, bestående af en dyrbar porlyrpele, hvilken uppbar den store industridkaren och donators byst, med sannt mästerskap modellerad af "riksskulptören" Sven Andersson.

*

I dessa dagar ha 25 år förflutit, sedan den framstående konstnären Hugo Birger borttrycktes i en ålder af blott 33 år. Han afled i Helsingborg, på genomresa från Paris till Stockholm. På den unge målarens graf i den vackra sundsstadn har af "vänner och beundrare" rests en präktig vård, prydd med Birgers af Carl Larsson modellerade porträtt — C. L:s första vägande arbete i denna genre. I samband härmed förtjänar annoteras att man vid en konstauktion i New York för kort tid sedan betalade icke mindre än 2,750 dollars för en af Birgers spanska dukar. De flesta af hans målningar finnas i Göteborg.

Efter fotografi.

Kliche: Bengt Silfverparn.

I Ods kyrkas klockaregård förvaras denna historiska relik anförtrödd af församlingens goda vård af hjältekonungens öfverhöfpredikant och biktfader, biskopen Andreas Olof Rhyzelius.

Krigen hade gått hårdt åt de svenska arméerna och ej ens konungens eget gods hade kommit undan fördölseln. Vid Pultava hade Karl XII:s nattvardssilver, som medbracts från Stockholm, gått förlorat. Härefter hade konungen använt en liten silfverkalk, som förfärdigats i Polen. Denna följde honom genom Turkiet och åter till Sverige. — Under sin vistelse i Lund 1717 lät Karl XII, på Rhyzelii förslag, i Malmö förfärdiga nytt nattvardssilver. Den polska kalken skänkte han därvid åt Rhyzelius, hvilken i sin ordning 1724 gaf den åt sin faderneförsamling, Od i Västergötland.

Där är denna kalk ännu i godt behåll och användes alltjämt vid församlingens nattvardsgångar. Inskriptionen på bottnen under dess fot vittnar om dess äkthet.

Med rätta är församlingen stolt öfver sin nattvardskalk, en klenod, som säkerligen är ensam i sitt slag.

Mätte den väl bevaras för eftervärlden.

Efter fotografi.

Kliche: Bengt Silfverparn.

Foto. Ewald, Herrtjunga.

Kliche: Bengt Silfverparn.

ODS KYRKA, ägare till Karl XII:s nattvardskalk.

Efter fotografi.

Kliche: Bengt Silfverparn.

Amatörfoto.

VISINGSBORGS SLOTTSRUIN, sedd från slottshvalfvet.

Tillfölje tidigare pressläggning, be- tingad af midsommarhelgen, kunna illu- strationer från kongressen inflyta först i nästa n:r.

Under ledning af M:me Katherine Ting- ley, ledare och officiellt öfverhufvud för Universella broderskapet och Teo- sofiska samfundet, hålles den 22—29 juni på Visingsö en internationell teosofisk fredskongress till hvilken infunnit sig ett mycket stort antal deltagare såväl från Sverige som från utlandet. Kongressens högtidliga öppnande ägde rum på midsommaraftonen med tal af m:me Tingley och korta anföranden i freds- frågan af hennes svenska råd. Senare på dagen uppfördes i den på Kungsgården strax oöfvanför Visingsborg anlagda friluftsteatern dels ett af den walesiske skalden Kenneth Morris för kongressen författadt historiskt fästspel, "Folkens ljusbringare", dels ett af m:me Tingley arrangeradt grekiskt skådespel, "The aroma of Athens". I den sistnämnda

pjäsen uppträdde utom andra medver- kande äfven manliga och kvinnliga stu- derande vid den teosofiska Raya Yoga- skolan i Point Loma, Californien, hvilka medföljt m:me Tingley till kongressen. Liknande fester förekommo äfven på midsommar dagen samt dessutom den af m:me Tingley med biträde af en del framstående teosofier verkställda grund- stenslägningen för den Raya Yoga-skola, som efter mönster från Point Loma skall upprättas på Visingsö. Öfriga kongressdagar hafva upptagits af öfverläg- ningar, offentliga och enskilda, om äm- nen, hörande till fredssaken eller den teosofiska rörelsen.

I samband med kongressen var en konstutställning anordnad i det på plat- sen af Teosofiska samfundet uppförda grekiska templet. Såväl svenska som utländska konstnärer voro där företrädda. Ett icke obetydligt antal af de utställda dukarne komma att som gäfv öfver- lämnas till den blifvande Raya Yoga- skolan på Visingsö.

De tyska konstnärerna synas med ett nästan öfverväldigande intresse hafva omfattat den utlysta täflingen om för- slag till en minnesstod öfver Martin Luther, afsedd att resas i Koburg. Mo- deller hafva strömmat in och prisbe- dömningskommittén har icke mindre än 145 olika förslag att göra sitt val emellan.

BRAHEKYRKAN. T. h. det Braheska grafkoret.

Efter fotograf.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthm. Öbg.

UTSTÄLLNING AF FÖRSLAG TILL MINNESSTOD ÖFVER MARTIN LUTHER.

Öfverst: FULLSTÄNDIGT PANORAMA ÖFVER OLYCKSPLETSEN FRÅN STRAND TILL STRAND AF DEN NYBILDADDE VIKEN.

1. Pontonbrons norra landfäste. Öfvanför detta synes gamla järnvägsbankens skenor å hvilka Nässjötaget (fördt af Bobäck) skulle passerat, då han 30 meter iramför stupet såg motsatta strandens skenor böja sig och blänka i solen. — Den nya liniens skenor — dubbelspåret — brötos tvärt af och försvunno i djupet medan de gamla höllo och gäfvoo sin solblixtrande varning till det framrusande tåget. Bron ligger i landsvägens riktning och förbinder den brutna vägens nuvarande ändpunkter. — Där vatten nu synes på bilden var förut torkmark med åkrar, ängar och banvaktstuga samt ytterst landsvägen och de båda banlinierna.

2. "Olycksplatsen" Jonsered, den nya telefonstationen.
3. Svartåtorpet, nu utrymdt. Uthusbyggnaden vid sidan hotar att när som helst störta ned.

4. Vid raset upptornad blålera. Vid sidan göras mätningar och undersökningar.

5. Det gamla spåret, med de böjda skenor, hvilkas blänkning i solen varnade lokföraren Bobäck. — Hade de ej hållit bättre än de nya skenorna, hade han ej sett varningen och ej hunnit hejda sitt tåg.

6. Dubbelspårets plats.

7. Landsvägen.

8. Södra landfästet.

Foto Cason, Göteborg.

2. LOKOMOTIVFÖRAREN BOBÄCK, GENOM HVILKENS VAKSAMHET, SINNESNÄRVARO OCH MOD RÄDDADES ETT 70-TAL PASSAGERARE Å DET TÅG HAN FÖRDE, och hvilket med full fart rusade mot olycksplatsen just medan raset pågick.

3. GRINDVAKTERSKAN ANNA JOHANSSON OCH HENNES MOR, som genom raset förlorat hus och hem med alla tillhörigheter. Flickan var den första som observerade raset.

4. PONTONBRON FÖR PASSAGERARE, af hvilken landfästena synas å öfre bilden. Med dessa bilder kan man fullkomligt orientera sig.

5. GENERALDIREKTÖR PEGELOW (X) på olycksplatsen.

På förslag af ordföranden i Göteborgs spårvägsstyrelse, hr W. Henriques, har nämnda styrelse beslutat att på spårvägsmasterna vid de mera betydande gatorna låta anbringa stora metallskålar med däri planterade blommande växter. Beslutet har i dagarna börjat omsättas i handling och Göteborgarne hafva redan kunnat konstatera, att de små hängande trädgårdarne med sina färgstarka blommor verkligen — som afsikten varit — på det mest förtjusande sätt lifva och försköna gatuperspektivet.

BLOMSTERPRYDDA SPÅRVÄGSMASTER, Göteborgs nyaste prydnad.

Fotografier för H. 8. D. af A. BACKLUND, Göteborg.

KEJSAREN MED SINA SÖNER GÅR TILL TYGHUSET I OCH FÖR ARMÉDAGORDERN.

Kejsar Wilhelm har vid sitt i dagarne firade tjugufemårsjubileum af det tyska folket hyllats med den enstämmighet och den jublande hänförelse som komma endast de monarker till del hvilka, liksom kejsaren, genom höga föreläysande egenskaper och en för landet lyckosam, ärofull regering tillvunnit sig sitt folks beundran, dess uppriktiga tacksamhet och kärlek.

I hyllningen ha alla samhällslager deltagit, partiskrankorna hafva fallit, den allmänna hänförelsen har sökt sig utlopp i en oförevillighet utan gräns, och man har genom fäster af alla slag velat gifva ökad glans åt högtiden.

Fästligheterna i den med flaggor, triumfbågar och blomsteranordningar rikt smyckade tyska hufvudstaden inleddes den 16 juni med stor revelj. Våldiga människomassor hade samlats i Lustgarten midt för slottet när strax efter klockan 8 på morgonen 7,000 folkskolebarn tågade in på slottsgården och i sång hylade kejsarparet, som jämte prinsarne och prinsessorna tagit plats i de öppna fönstren.

På f. m. mottog kejsaren ett stort antal deputationer, bl. a. representanter för tyska stadsstyrelser, hvilka till kejsaren öfverlämnade

en gåfva på 25 mill mark för välgörande ändamål. Vid en senare på dagen företagen biltur genom staden hälsades kejsarparet med stormande jubel af oöfverskådliga folkskaror.

En originell hyllning bringades kejsaren af handtverkarne, i det dessa den 17 juni till ett antal af omkr. 10,000 och iförda sina yrkesdräkter defilerade förbi kejsarslottet.

Rö + F. J. J. J.

Kliché: *Berlin SVJ. J. J.*

KAPTEN SCOTT'S SYDPOLSFARTYGG "TERRA NOVA" ANKOMMER TILL CARDIFF.

Nedre bilden visar fartyget vid dess ankomst; ä öfre bilden synes des befälhafvare kommandör Evans med den lille Peter, kapten Scotts efterlämnade son.

1. 7000 SKOLBARN SJUNGA FÖR KEJSARPARET (X) på Slottets borggård. — 2-4. UR HANDTVERKARNES TÅG: — 3. SOKARBAGARNE MED EN JÄTTEKROKAN. — 4. BLECKSLAGARNES VAGN framför slottet. Vid ett slottsfönster (x) står kejsarparet. — 5. EN 100-ÅRING HYLLAR KEJSAREN.

Efter fotografi. Källa: *Bengt Sjöström*.
ANDREW CARNEGIE, DEN AMERIKANSKE MILJARDÖREN-FILANTROPEN, beger sig till audiens hos kejsar Wilhelm för att öfverlämna en hyllningsadress från amerikanska fredssällskapet.

Den engelska suffragetten *miss Emily Davison*, som härom dagen afled af de skador hon ådrog sig, då hon vid Derbykapplöpningen rusade fram mot konungens häst, begrafdes under stora högtidligheter den 14 juni. Den från Viktoriastationen i London utgående nära halvkilometerlånga processionen, i hvilken deltog 3,000 suffragetter från alla delar af England, var uppdelad i tio grupper, företrädda af standarbärare. I spetsen för tåget gick *miss Charlotte Marsh*, bärande ett kors, och efter henne följde 12 vitklädda flickor med lagerkransar. Den afdelning, hvilken inneslöt likvagnen, öppnades af 50 medaljprydda "hungersträjkare". Närmast före vagnen gick *miss Davisons* broder *captain Davison*. Denne hade till "Womens social and political union" skänkt ett standar, på hvilket lästes de sista ord systemen före sin död yttrat: "Kämpa vidare! Gud skall gifva segern". Utefter de gator processionen hade att passera på sin väg till *S:t Georgs-kyrkan*, där jordfästningen förrättades, hade samlats ofantliga människomassor, hvilka iaktogo en lugn hållning. Från London fördes kistan, åtföljd af en suffragett-hedersvakt till *Morpeth* i *Northumberland* och bisattes i familjegraven där.

Till begrafningen hade sändts mer än 1,500 kransar.

Efter fotografi. Källa: *Bengt Sjöström*.
SUFFRAGETTEN *MISS DAVISON*S BEGRAFNING: *Processionens främsta*.

Efter fotografi. Källa: *Kem. A. B. Bengt Sjöström, Sthlm-Gbg.*
SUFFRAGETTEN *MISS DAVISON*S BEGRAFNING. Kistan, närmast företrädd af *kapten Davison*, den aflidnas bror.

FÖR SÄKERHETS SKULL.

FÖR HVAR 8 DAG AF K. G. OSSIAN-NILSSON.

LEKTORSKAN kom körande i skogsbacken. Hon hade en skjutspojke bak på för att hålla hästen när så behöfdes. Men hon körde själf, dels därför att hon blifvit van vid det från barndomen, och dels därför att det numera inte var hvardagsmat.

Hon var numera gift och stadsbo nere i Skåne, där det hvarken fanns så härligt vinterföre eller så branta, sköna släbackar som här uppe i Tjust.

Också hade hon tagit skadan igen under denna sköna efterjul, som hon tillbragt i prästgården med pappa och mamma. Hon hade varit ute och kört en tur hvarje dag, upplifvat gamla minnen, sett sig om i bekanta vägar och hos bekanta människor och hade inte förrän i dag, då hon körde till järnvägsstationen, börjat längta till sin man och hemmet, som hon omsider vände åter till.

Ögonen tindrade då och då ur den rosiga hyn i den hvita pålsen. Det liknade soltindret på snön i morgon- eller aftonstunder. Detta tinder höll just på att slockna, ty solen, som varit uppe tidigt och länge, började visst frysa och svepte sig allt tätare i en gråhvit molnfäll.

Lektorskan gaf sin brunte ett lätt rapp. Som uppsvenska tyckte hon inte om gräväder. Det skulle i själfva verket bli skönt att få råka den höglärde lektorn.

Ju mer lektorskan tänkte på mötet, desto piggare kände hon sig. Det skulle bli ett möte som under de allra första tiderna. Inte i någotdera hemmet, hvarken det i Tjust eller det i Skåne. Makarna hade lofvat mötas ungefär på halva vägen, i en liten stad, där de inte kände en människa, och där det alltså var en smula romantiskt att återse hvarandra.

För lektorn skulle det dessutom bli roligt att komma litet ut strax innan skolorna igen skulle börja.

Plötsligt spratt fru Minnie till, hon tyckte sig ha hört en tågsignal. Signalerna från ett mötande tåg brukade kunna höras ungefär så här vägs, nedgående tåget befann sig då vid stationen närmast ändstationerna, där uppgående lokaltåget blott inväntade dess ankomst för att ge sig i väg.

Lektorskan rotade med någon möda fram uret genom alla de varma hcljerna. Verkligen! De måtte ha såsat oförlåtligt med färden, det blef minnsann nu till att raska på, om man ville hinna i tid.

Dumt, att hon inte telefonerat till gamle stins! Hon hade förstås bedt föräldrarna göra det — om de nu kommo ihåg det i saknaden efter hennes afresa! Hade bara stinsen fått telefonbudet, höll han gerna kvar tåget några minuter. För hennes skull hade han ju en gång försenat det en hel kvart. Det gick godt för sig på de här välsignade bibanorna.

Nu kunde hon tyvärr inte lita på de gamla, deras glömska började bli ett kroniskt ondt. Bäst att söka få Brunte att ta det försummade igen!

När man har brådtom, kan man ej komma fram fort nog. Hur fort det går, tycker man det är tjära under hjulen eller medarna. Och när fru Minnie kom till en aftagsväg, tvekade hon en sekund, men ryckte sedan beslutsamt i högra tömmen.

Fru Minnie var inte *allddeles* säker, men så godt som, att hon brukade ta den vägen som genväg i skolflickären, och att hon därmed sparade in en kvart. Af skjutspojken stod tyvärr ingen visshet att vinna, då han var splitter ny både i tjänsten och trakten.

Men lektorskan var en beslutsam kvinna och körde tappert på. Det såg nästan ut, som om också

Brunte skulle känna igen vägen, ty han ökade efter aftaget själfmant farten.

De hade inte kört många meter, då de första flingorna började falla, och efter en stund var släden midt inne i ett muntert vinteryr. Flingorna och bjällrorna dansade i kapp och det var en vinterfärd som nästan öfverträffade alla andra under julbesöket.

Bivägen, som i början snodde sig fram mellan höga granåsar, gled nu plötsligt ut på en bredare vidd, som kanske såg särskildt bred ut, därför att det nyss fällts skog här och den lilla sjön i mitten låg tillfrusen och öfversnöad.

Här var emellertid föret sämre, vägen syntes vara föga befaren, den var ej tilltrampad och glattgliden som de större vägarna. Och rätt som det var, stod en grind och hejade.

Nu var det bra att ha pojken, men grindöppnandet tog i alla fall tid, i synnerhet som det måste upprepas ett par tre gånger. Fru Minnie räknade bekymrad minuterna under hvar uppehåll, hon började ångra att ha gett sig in på en väg, hon i denna snöyra ej längre kände igen.

Rätt som det var, tog den till på köpet slut. Det vill säga, den hade tydligen blifvit uppsvulgen af sjön, när den i höstas öfversvämmade. Och där det vidgade sjöbäcken nu bredde sig, fruset och snöhvitt, gömde det en bit af den för öfrigt ansenligt afsmalnade genvägen.

Van vid sin hemtrakts vintervatten tvekade lektorskan inte att köra ner på sjön. Men när hon väl kommit ut på isen, mötte henne två svårigheter: den ena att hålla brunte stadig på hans kanske ej så nyss skodda fötter, den andra att hitta vägbiten på andra sidan.

Det senare tycktes ogörligt. När lektorskan spejade genom snötöcknet och letade efter spår i branterna, det såg lika troligt eller otroligt ut öfver allt. De hopfullna drivorna gömde alla hjulspår och bildade uppfartsbryggor på de mest omöjliga ställen.

Fru Minnie körde omkring en stund ute på isen, som gudilof tycktes bottenfrusen. Så tog hon sitt parti och styrde på måfå upp mot närmaste strandbrink. Eiter något stretande kom brunte upp med sig själf och sitt ekipage, men vägen var ej där för funnen.

Det kräde åtskilligt letande och åtskilligt tidsförlost, innan hon åter fann sig på rätta stråten och kunde låta den otålige springaren sträcka ut.

Under fortsättningen kom hon mer och mer på det klara med, att denna genväg var en senväg. På skoltiden hade hon antagligen haft säkrare instinkt och förkortat senvägen med ännu ett par aftag.

Nu kunde det inte hjälpas: hon såg, hvad som var oundvikligt. Och hon mötte det oundvikliga i form af en tom järnvägsstation, där gamle stins beklagande pekade på den försvinnande röken af uppgående lokaltåget. Stins såg så faderligt beklagande ut. Han *hade* fått telefonbud. Han *hade* låtit tåget vänta en kvart. Och han bad fru lektorskan inte vara ledsen på honom, utan stiga in och värma sig vid en kopp kaffe.

* * *

Lektor Palmgren gick hemma i den skånska läroverksstaden och myste för sig själf. Han hade haft en treflig liten änklingsfärie, och nu skulle det just bli lagom att få återse det äkta vifvet. Han hölj hjärtligt af sin Minnie och glädde sig som ett barn åt det planerade sammanträffandet uppe i Linköping. Det påminde om vissa olöfliga möten under förlof-

Operasångerskan fru *Sigrid Backman*, till börden svenska, som för ett par år sedan efter en lyckosam debut vann anställning vid operan i Elberfeld och som för det senaste spelåret varit knuten till operan i Kolmar, har på båda dessa scener vunnit synnerligen vackra framgångar bl. a. som Aida, Venus i Tannhäuser, Juliette i Hoffmans sagor och Marga i Stella maris. Hur betydande dessa framgångar varit visas bäst däraf att fru Backman fått mottaga engagementsanbud från såväl Volksoper i Wien som från hofoperan i Darmstadt. Fru Backman, som idkat musikstudier, dels i Sverige

SIGRID BACKMAN som "*Carmen*".

ningstiden. Blotta minnet eller försmaken gjorde honom uppsluppen. Och i glädjen lät han det vanliga kvällsplugget vara och gick ut att träffa kamrater.

Naturligtvis blef det litet sent — ehuru för ingen del något nattsudd: lektorn hade aldrig haft smak för sådant. Men kamraterna verkade så nya efter lovet, som snart var tillända. De hade åtskilligt att berätta från sina ferier, och det hade lektorn själf också. Timmarna smögo, ilade, flögo.

Och när man kommit sent i säng, finns det två möjligheter: man vaknar för tidigt, eller man vaknar för sent. Bägge sakerna hände lektor Palmgren, först det ena och så det andra.

Det vill säga, han hann ju i alla fall upp och i kläderna och fick nattsäcken med och en munfull kaffe i vrångstrupen att hosta ner på vägen till stationen. Men fram till biljettluckan kom han så att säga in articulo mortis, med andra ord, då biljettören bara af medlidande eller överflödigt plikt-känsla stod kvar.

Lektor Palmgren hade hela vägen till stationen sprungit med hjärtat i närheten af kaffeskvätten, det vill säga i vrångstrupen. Han hade blygts öfver sin försumlighet. Och han gjorde öfvermånskliga ansträngningar för att i alla fall hinna med.

Han flåsade och vacklade sig fram till luckan. Tankarna hvirflade af ifver. Orden ville bara inte följa med. Tankar och ord hunno hvarandra inte fatt.

— Får jag be om en — en — en, stönade Palmgren, just som klockan varnade ute på perrongen, — en — hvad var det nu? Får jag be om — om ett program — nej, jag menar — en löpsedel — nej, nej — ett kvitto — jag menar, menar förstås en affisch —

— En biljett, rättade biljettören otåligt, — det är försent —!

Och verkligen ljöd just nu afgångshvisslingen.

Tjänstemannen hade på läpparna en uppmaning, som kunde räddat hela situationen. En uppmaning, mera kort än artig, och med detta innehåll:

— Spring, för tusan, människa! Biljett kan ni köpa se'n! På tåget —

Men tjänstemannen teg af idel ovilja. Ovilja mot denna stammande stackare, som stod framför hans lucka och inte kunde besinna sig på, *hvad* han skulle ha, eller *hvar*t han ärnade sig.

för fru Dina Edling och dr Bratt, dels i Berlin för Fergusson, hade vid sin debut redan lämnat den första ungdomen bakom sig men framträdde till gengäld med ens som den fullt utbildade, högtstående konstnärinnan.

Fru B., för närvarande på besök i Sverige, är ännu okänd för den svenska publiken. Ett planerat gästuppträdande på operan i Stockholm förra året måste inhjemböras på grund af operasångaren Kirschners vid tidpunkten i fråga irakade sjukdom.

I stället frågade biljettören i sin kallaste ton:

— Hvad skulle ni alltså ha?
— Ett — ett —!

Nu började det igen. Lektor Palmgren kände sig nära svimningsfärdig. *Hvad* skulle han ha?

— Ett — ett frimärke, stammade han hjälplöst.

— Tio öre, svarade biljettören kort. Han hade verkligen ett frimärke. Det lät han lärdomstoken få och smällde se'n luckan igen midt för hans näsa. Tåget hade i alla fall redan afgått.

Lektor Palmgren bekräftade det en half minut senare, där han med kappsäcken i handen stod och insöp röklukten på perrongen....

Lektorn befann sig på hemväg. Han var mer än olycklig. Han var bedöfvad af olycka. Han förstod, hur stackars Minnie måste känna sig, när hon på eftermiddagen inväntade hans tåg i Linköping.

Lektorn kände sig som ett mellanting af mördare och själfmördare. Han var förtviflad. Hans samvetsqual voro helvetiska. Han erinrade sig i en hast med ohygglig tydlighet alla sina föregående försumligheter, tankspriddheter, tågmissöden. Ja, i synnerhet erinrade han sig alla de ödesdigra gånger har kommit för sent till tåget...

Och nästa gick inte förrän på aftonen... för sent alltså. Lektorn tillbragte förmiddagen under promenader i stadens parker. Men vid tiden för mötet i Linköping dref honom samvetet hem för att motse straffet.

Minnie måste ju snart ana alltsammans. Hon kände honom ju. Ett iskallt telegram skulle preliminärt afstraffa honom... Godt... bara det inte blef skilsmässa!

Vid sin hemkomst fann lektorn mycket riktigt ett telegram på skrifbordet. Han slet upp förseglingen.

"Käre, förlåt, försenad! Möter i stället i morgon! Har telegraferat Linköping. Men för säkerhets skull också till Skåne.

Din Minnie."

Lektorns första känsla var överströmmande lycka, Hans nästa en viss skamsen beklämning. Tänk att hon i alla fall kände honom *så* bra!

"För säkerhets skull!"

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data här nedan.

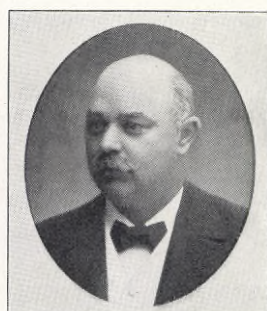
I. TÖRNEBLADH.
F. d. Landskamrer. —
85 år 12 Juni.*

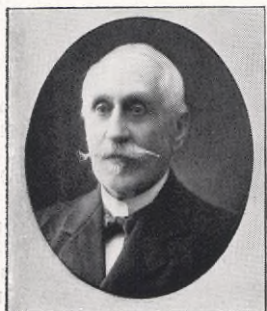
G. M. BÄÄRNHJELM.
Häradshöfding. — Kungälf.
60 år 28 Juni.*

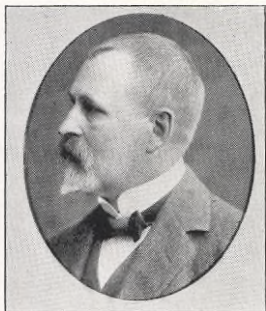
E. O. K:SON LEIJONHUFVUD.
Friherre. Häradshöfd — Öster-
sund. 50 år 28 Juni.*

J. F. T. NILSSON.
Häradsskrifvare Kommunal-
man. — Visby. 50 år 15 Juni.

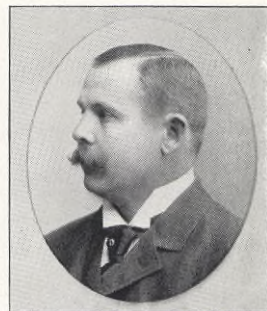
J. A. A. BRUNNSTRÖM.
Godsegare. — Engelholm.
80 år 19 Juni.*

J. L. PETERSON.
Arkitekt. — Stockholm.
60 år 30 Juni.*

G. J. L. VON BAHR.
Godsegare — Skeboqvarn.
50 år 28 Juni.*

J. G. THORÉN.
Byggmästare. — Stockholm.
50 år 12 Juni.

O. ERICSON.
Skolföreståndare. — Hernö-
sand. — 55 år 24 juni.*

K. A. LUND.
Postmästare. — Strömstad.
55 år 25 Juni.

E. A. BERGSTRÖM.
Kantor. Folkskollärare.
Borgholm. — 50 år 17 Juni.

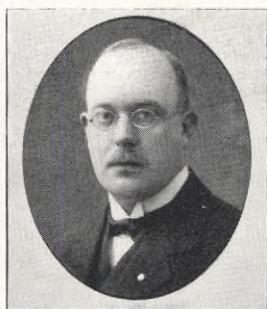
A. ENGDALH.
Teaterdirektör. — Göteborg.
50 år 21 Juni.*

J. O. HESSELBOM †.
Konstnär. — Seffle.
F. 48. † 20 Juni*

C. H. GUSTAFSSON †.
Bankkamrer. F. d. Stadsfullm.
Vesterås. — F. 63. † 4 Juni

O. H. G. AHLQUIST †.
Docent Fil. D:r. — Upsala.
F. 82. † 5 Juni.*

IVAR TÖRNEBLADH. Stud.-ex. 45. jur. emb.-ex. 51. länsnot. i Stockh. län 51. v. häradshöfd. s. a. landskamrer Stockh. län 72. Omb.-man h. fattigv.-nämnden 63-69. led. af kyrkoråd 86-07. Led. v. ordf. o. senare ordf. i styr. f. A.-b. Stockh. Tjenstemanna Sparkassa. led. af dir. f. Stockholms läns sparbank 64-89.

MAURITZ BÄÄRNHJELM. Stud.-ex. 72. hofr.-ex. 75. v. häradshöfd. 80. häradshöfd. i Inlands doms. sedan 93. Led. af stadsfullm. i Kungälf sedan 04. ordf. 04-09; styr.-led. i Elisb. m. fl. läns hypoteksfören. sedan 1900. led. af styr. f. Göteborgs Hand.-bank sedan 02. Lands-tingsman 98-12; led. af Riksd. A. K. 01-02.

ERIK LEIJONHUFVUD. Stud.-ex. 82. jur. kand. 88. häradshöfd. i Jemt-lands doms. 04. Inspektor f. Åsgårds skolkoloni.

Skansens friluftsteater gaf den 12 juni sin första föreställning för sommaren. I stället för "Värmlänningarne", som under de gångna somrarna stått på programmet, har i år till spelning upptagits "Engelbrekt Engelbrektsson" af Axel Berggren, och scenen har med anledning häraf undergått en rätt omfattande förändring i det de anspråklösa nämndemans- och fiskarstugorna i den förstnämnda pjäsen som fått lämna plats för Engelbrekts något ansevärdare gård. "Engelbrekt Engelbrektsson", som vid föreställningen i fråga hade premiär, visade sig vara ett duktigt gjordt folkskådespel med många vackra, delvis starkt verkande taflor, hvilka tillsammans gäfvö ett stämningsfullt helhetsintryck. Pjäsen, hvilken, som namnet anger, har

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klode: Kem. A.-B., Bengt Sjöversparre, Skans -log.

ett historiskt inslag, skisserar — med en däri inlagd kärlekshistoria mellan Engelbrekts dotter och bondeplågaren Jösse Erikssons son — de händelser, som närmast föregingo dalamännens af Engelbrekt ledde resning mot det utländska förtrycket.

AXEL BRUNNSTRÖM. U-löjtn. v. N Skånska Inf.-reg. 53. löjtn. 60, afsk. 64. På sin tid arrenderat och egt ett flertal egendomar i Malmöhus län och varit komm.-stämmodordf. samt ordf. i Vålinge sparbank.

LUDVIG PETERSON. Elev v. Konstakad. 73—80, erh. k. m. sistn. år, stat. resestip. f. utr. resor 81—83, arkitekt i K. Överint.-emb. 80—04. Statskontr. v. k. Teaterbyggn. 91—98; prakt. arkitekt i Stockholm. Led. af K. Konstakad. Utif. ritn. t. nya Veterinärinst. m. f. Styr.-led. i Sv. konstnär.-fören. o. Sv. konstnär. pens. o. sjukhjälpstören.

GUSTAF VON BAHR. Eger egend. Mählby o. Skeboqvarn i Söderm. län. Sedan 10 ordf. i fattigv.-styr., led. af komm.-nämnd, kyrko- o. skolråd; led. af Söderm. Fältskyttefören. styr.

O. ERICSON. Anst. v. Kramforsverken under en lång följd af år, öppnade 09 Tekn. Skogs- o. Sägverksskolan, den enda i sitt slag inom trävaruindustrien. Har från trycket utg. ett flertal skogstekn. arbeten.

AXEL ENGD AHL. Efter afslutade skolstudier tjänsteman i Sv. allm. sjöförsäkr.-bolag. Övertog 03 Göteborgs Folkteater, hvilken numera ätnjer stor popularitet, serskildt som revyteater. Skrivit ett flertal revyer, lustspel m. m. samt utöf. bearbetningar och översättningar.

OTTO HESSELBOM †. Elev v. Konstakad. 88—95, i målaryrke 66—74; debuterade såsom landskapsmålare 97, har derefter vunnit anseende och framgång, är på Nationalmuseum representerad med den populära taflan "Vårt land".

HELGE AHLQUIST †. Stud.-ex. 1900. fil. dr 10, docent i latin v. Ups. univ. s. å; utn. adj. v. lärov. i Örebro 1912.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.

MEDDELANDE
till H. 8. D:s Medarbetare.

Skönlitterära bidrag,

hvilka städs i tur och ordning snarast granskas,
HONORERAS OMEDELBART EFTER AN-
TAGANDE eller returneras i motsatt fall derest
20 öre porto åtföljt manuskript :: :: ::

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG
Redaktionen.

✻ ✻ **INNEHÅLL** ✻ ✻

Generallöjtnant Axel von Matern (biografi och helsidesporträtt). — Otto Hesselbom †. — Carl XII:s nattvardskalk. — Konstnärliga gravvärdar. — En Lutherutställning. — Teosofiska fredskongressen på Visingsö. — Pelle Molin som beväringssman. — Operasångerskan fru Sigrid Backman. — Engelbrekt Engelbrektson på Skansens friluftsteater. — Järnvägsraset vid Jonsered. — Svenska motorklubbens sommartäfling. — Från idrottsvärlden. — Hängande trädgårdar. — Hesselby strandbad. — Tyska kejsarjubileet — Andrew Carnegie. — Terra Nova återkommer till England. — Suffragettbegrafning. — Veckans porträttgalleri. — För säkerhets skull. Ber. af K. G. Ossian-Nilsson